

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen

DOM
2010-06-30
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
30080-10
Enhet 12

SÖKANDE
Svevia AB, 556768-9848
Box 4018
171 04 Solna

MOTPART
Lidingö stad

Ombud: Advokat Siv Ann Andermyr
Advokatfirman Andermyr Gustafsson Lindén
Box 3152
103 63 Stockholm

SAKEN
Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling – LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Förvaltningsrättens interimistiska beslut den 7 maj 2010 upphör därmed att gälla.

KONKURRENSVERKET	
2011 -03- 2 5	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

Dok.Id 27759

Postadress
115 76 Stockholm

Besöksadress
Tegeluddsvägen 1

Telefon
08-561 680 00

E-post:
forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax
08-561 680 01

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-15:00

BAKGRUND

Lidingö stad (staden) har genomfört en upphandling av vinterväghållning, sandupptagning och slamsugning av dagvattenbrunnar inom Lidingö stad, dnr TN/2010:47. Upphandlingen har genomförts som en öppen upphandling enligt LOU.

I tilldelningsbeslut avsänt den 29 april 2010 framgår att staden beslöt att anta annat anbud än anbudet från Svevia AB (Svevia).

Svevia har ansökt om överprövning av upphandlingen enligt LOU. Förvaltningsrätten har den 7 maj 2010 beslutat att upphandlingen inte får avslutas innan något annat har förordnats.

YRKANDEN M.M.

Svevia yrkar att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse gjorts. Till stöd för sin talan anför Svevia i huvudsak följande. Anbudet från Stockholm Entreprenad AB (SEAB) har godtagits trots att det, vid Sveglias granskning, inte uppfyller skallkrav. Svevia, som annars hade antagits som entreprenör, har därigenom drabbats av skada.

SEAB:s anbud uppfyller inte skallkrav i handling 5 Miljökrav, avseende att arbetsledaren ska ha genomgått viss miljöutbildning. SEAB:s anbud uppfyller inte heller skallkrav, i handling 1 Upphandlingsföreskrifter och handling 2 Administrativa föreskrifter, avseende att platschefen ska ha haft motsvarande befattning i tre år. Ingen CV eller meritförteckning finns för arbetsledaren i anbudet. CV finns för platschefen. Det finns inget i SEAB:s anbud som styrker att skallkravet avseende miljöutbildning uppfylls. Inte heller uppfyller platschefen kravet på minst tre års erfarenhet av arbete i motsvarande befattning vid Sveglias kontroll av angivna referenser. Inläm-

nade anbud ska utgöra grund för bedömning av anbudsgivarna och komplettering efter anbudstid kan inte godtas.

Enligt förfrågningsunderlaget ska till anbudet bifogas CV som styrker kravet på efterfrågad erfarenhet för platschefen. Till de efterfrågade uppgifterna hör enligt Svevia samtliga obligatoriska krav som ställs på platschefen, däribland uppgiften om miljöutbildning. Stadens påstående att skalkrav inte föreligger i detta avseende eller ens med avseende på att utbildningen ska vara genomgången före anbudstidens utgång framgår ej av förfrågningsunderlaget och bör därför lämnas utan avseende.

Den komplettering som staden begärt har skett först efter anbudstidens utgång och kan, med tanke på det obligatorium uppgiften utgjort, inte ges någon retroaktiv effekt. Förfrågningsunderlaget har utformats på sådant sätt att föreskriven utbildningsnivå ska föreligga vid tidpunkten för anbudsavgivande.

Påståendet att Svevia inte skulle ha uppfyllt uppställda utbildningskrav saknar grund.

Staden bestrider ansökan och hemställer att den lämnas utan bifall. Till stöd för sin talan anför staden i huvudsak följande.

SEAB har i sitt anbud uppgett att samtliga krav i upphandlingsföreskrifterna inklusive bilagor accepteras, samt att stadens miljökrav accepteras.

Staden erbjuder regelmässigt de anbudsgivare som kommer i fråga för kontrakt utbildning om beställarens miljömål m.m. Krav på att sådan utbildning ska ha genomgåts redan innan upphandlingsförfarandet kan inte uppställas eftersom det skulle diskriminera de uppdragstagare som inte haft uppdrag hos staden tidigare. Samtliga de krav som uppställs i handling 5

ska uppdragstagaren kunna uppfylla vid tiden för miljöplanens upprättande, dvs. två veckor efter det att kontraktet är tecknat. Dessa krav är riktade till *uppdragstagaren* eller *entreprenören* och ska kunna styrkas i miljöplanen, senast två veckor efter kontraktskrivande, eller vid anmodan. Det är således inte fråga om krav på *anbudsgivare* som måste vara uppfyllda redan innan kontrakt erhålls och som ska styrkas redan i anbudet. Av naturliga skäl uppfyller inte heller Svevia uppställda krav vad avser miljöutbildning.

Det har inte uppställts något skallkrav i förfrågningsunderlaget som anger att platschefen i sin CV ska ange samtliga relevanta utbildningar inom miljöområdet. Det krav som uppställts är att uppdragstagaren ansvarar för att de som arbetar i uppdraget har erforderlig kompetens och ska vid anmodan kunna styrka detta.

Med anledning av aktuell överprövning har staden anmodat SEAB att inge bevis om relevant miljöutbildning och ett sådant har därvid ingetts. Staden kommer att erbjuda ytterligare utbildningar efter det att kontrakt har tecknats.

Med platschef avses den person i högst rang hos anbudsgivaren som staden kommer att ha löpande kontakt med. SEAB har bifogat CV för sin angivna platschef. Av detta framgår att han arbetat som platschef hos SEAB från och med 2007, dvs. i drygt tre år och att han arbetat som arbetsledare från och med 2004, dvs. i drygt sex år. Han har således haft efterfrågad erfarenhet i drygt sex år och uppfyller ställda krav med god marginal.

Staden har inte efterfrågat CV för annan person av lägre rang. Staden har inhämtat uppgifter om SEAB:s platschefs tidigare erfarenhet som platschef och anser att han uppfyller erfarenhetskravet i förfrågningsunderlaget. Han har varit befordrad som platschef hos SEAB sedan den 1 december 2006.

Svevia har till förvaltningsrätten inkommit med handlingar som sammanfattar resultatet av den kontroll de gjort av SEAB:s platschefs referenser.

Staden har till förvaltningsrätten inkommit med en handling benämnd *In-tyg – Miljödelegering grundutbildning* avseende SEAB:s platschef. Staden har också inkommit med ett tilläggsavtal till SEAB:s platschefs anställningsavtal.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 2 § LOU framgår bl.a. att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Utredningen i målet

I förfrågningsunderlagets upphandlingsföreskrifter under rubriken *1.10 Förteckning över förfrågningsunderlag* framgår att de handlingar som ingår i förfrågningsunderlaget, förutom bilagor och ritningar, är 1 Upphandlingsföreskrifter, 2 Administrativa föreskrifter, 3 Funktions- och utförandebeskrivning, 4 Prislista – Vinterväghållning och 5 Miljökrav.

I förfrågningsunderlagets upphandlingsföreskrifter under rubriken *1.9 Komplettering av anbud* anges följande. På begäran ska anbudsgivaren vara beredd att uppvisa relevanta intyg, deklARATIONER och certifikat. Dessa ska inte skickas med anbudet.

I förfrågningsunderlagets handlingar Upphandlingsföreskrifter, under rubriken *2.4 Krav på entreprenören*, och Administrativa föreskrifter, under rubriken *AFD.34 Projekteringsledning, arbetsledning och anställda*, anges bl.a. följande. Anbudsgivarens platschef ska ha haft motsvarande befattning i minst tre år. Under samma rubrik anges vidare att med platschef avses den person i högst rang (arbetsledare/platschef eller motsvarande) hos anbudsgivaren som Lidingö stad kommer att ha löpande kontakt med. Under samma rubrik anges också att platschefens CV/meritförteckning ska bifogas till anbudet och att denna ska styrka att kravet på efterfrågad erfarenhet uppfylls. Av meritförteckningen ska också framgå namn på referent, telefonnummer och organisation där erfarenheten styrks av rollen som platschef med motsvarande uppgifter.

I förfrågningsunderlagets miljökrav anges under rubriken *Kompetens* bl.a. följande. Uppdragstagaren ansvarar för att de som arbetar i uppdraget har erforderlig kompetens och ska vid anmodan kunna styrka detta. Åberopade utbildningar får ej vara äldre än fem år. Under underrubriken *Entreprenören skall* anges att arbetsledaren inom entreprenaden/uppdraget, ska ha genomgått en miljöutbildning som omfattar följande:

- Kunna återge egna branschens mest betydande miljöaspekter samt kunna ge exempel på de vanligaste yrkesspecifika miljöåtgärderna
- Ha kännedom om beställarens miljömål
- Kunna redogöra för hur en miljöplan kan se ut och förklara hur den kan omsättas i praktiken

Utbildningen ska vara godkänd av beställaren.

Förvaltningsrättens bedömning

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet och förutsebart sätt. Vidare gäller de EG-rättsliga principerna om icke-diskriminering, likabehandling, transparens (öppenhet och förutsebarhet), proportionalitet och ömsesidigt erkännande. Detta innebär att en upphandlande myndighet inte får anta ett anbud som inte uppfyller kraven enligt förfrågningsunderlaget och inte heller göra prövningen mot andra kriterier än de som funnits med i förfrågningsunderlaget.

Av 16 kap. 1 och 2 § LOU framgår att förvaltningsrätten kan pröva om en upphandlande myndighet har brutit mot någon bestämmelse i lagen och på ansökan av en leverantör, som lidit eller kan komma att lida skada, besluta att en upphandling ska göras om eller får avslutas först sedan rättelse gjorts. Härvid gäller att förvaltningsrätten endast prövar de särskilt angivna frågor som sökanden tar upp.

Platschefens tidigare erfarenhet

SEAB:s platschef, i förfrågningsunderlagets mening, får anses vara den person som i anbudet tituleras platschef. De aktuella krav som ställs i förfrågningsunderlaget, angående platschefens erfarenhet, och som ifrågasatts av Svevia, är att platschefen ska ha innehaft motsvarande befattning i minst tre år och att platschefens CV/meritförteckning ska styrka kravet på efterfrågad erfarenhet.

Platschefens CV/meritförteckning har bifogats anbudet. Av den framgår att han har innehaft befattning som platschef fr.o.m. 2007. Det får således anses framgå att platschefen har den efterfrågade erfarenheten och att detta styrks av CV/meritförteckning.

Miljöutbildning

I förfrågningsunderlaget uppställs ett skallkrav att uppdragstagaren ansvarar för att de som arbetar i uppdraget har erforderlig kompetens och ska vid anmodan kunna styrka detta. Vad gäller arbetsledaren preciseras kravet såtillvida att denne ska ha genomgått viss miljöutbildning.

SEAB har inte i sitt anbud visat att man uppfyller detta krav. Detta kan dock inte anses innebära att kravet inte är uppfyllt då det endast ska styrkas vid anmodan. Staden har, under målets handläggning i förvaltningsrätten, anmodat SEAB att styrka kravet vad gäller arbetsledarens miljöutbildning och inhämtat ett intyg om att SEAB:s platschef genomgått viss miljöutbildning. Svevia har inte ifrågasatt att SEAB genom detta visat att man uppfyller det krav som ställs i förfrågningsunderlaget. Mot bakgrund av att kravet endast ska styrkas vid anmodan kan det nytillkomna materialet inte anses utgöra en otillåten komplettering.

Sammanfattningsvis kan staden, på de grunder som anförts av Svevia, inte anses ha överträtt LOU eller någon av de gemenskapsrättsliga principerna genom att anta SEAB:s anbud. Skäl för ingripande enligt 16 kap. 2 § LOU saknas därmed. Sveglias ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1a)

Charlotte Hedberg
rådman

Föredragande har varit förvaltningsrättsnotarien Anders Kring.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.